

Л. Нәби
А.Б. Негметова

Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университеті, Көкшетау, Қазақстан
(E-mail: liza281073@mail.ru, aika-98_17@mail.ru)

Жоғары білім кеңістігіндегі академиялық ұтқырлық

Аннотация. Мақалада қазіргі жағдайдағы академиялық ұтқырлық мәселесіне сипаттама берілген. Ұтқырлықтың негізгі мақсаты, міндеттері және түрлері туралы нақты баяндалған. ТМД елдері Болон декларациясын қабылдаған уақытынан бастап, заманауи жоғары білімді дамытудағы жаңа басымдықтар белгіленді. Академиялық ұтқырлықты қалыптастыруда өзінің кездесетін қиындықтары жайлы және олардың шешімдері көрсетілген. Бірлескен білім беру бағдарламаларын іске асырудың ең көп таралған нысандары мен маңыздылығы туралы және олардың өз қатысушыларына әкелетін артықшылықтары анықталды. Білім беру бағдарламаларының бәсекеге қабілеттілігі мен сапасын арттыруға ықпал ететін еуропалық білім беру модельдерін қалыптастыру, енгізу және іске асыру қажеттілігі жайлы айтылған. Ш.Уәлиханов атындағы Көкшетау университетінде академиялық ұтқырлық бағдарламасының жағдайы және 2016-2019 жылдар аралығындағы университет студенттері мен магистранттары академиялық ұтқырлық бағдарламасымен қолданғаны жайлы кесте құрылды.

Түйінді сөздер: академиялық ұтқырлық, еуропалық білім беру жүйесі, бәсекелестік, ішкі, сыртқы ұтқырлық, оқыту технологиялары.

DOI: <https://doi.org/10.32523/2616-6895-2021-135-2-140-146>

Түсті: 2.12.20 / Жарияланымға рұқсат етілді: 12.01.21

Кіріспе

Бүгінгі таңда еуропалық жоғары оқу жүйесінің басты принципі – студенттің өзіндік жетістігіне бағдарлау, тұлға кәсібіндегі өсуіне көмек көрсете білу, оның мансабындағы жетістіктері мен экономикалық өміршеңдігі болып табылады. Бұл принципті іске асыру үшін негізгі қағиданы ұмытпау қажет, білім беру барысындағы икемділікті арттыру және даралай білу.

Аталған принципті іске асырудың шаршы жеке және кәсіптік құзыреттілікті қалыптастыру, кездейсоқ өзгерістерге дайын болу үшін білім мазмұнын дамыту керек. Осы мәселедегі маңызды факторлар: академиялық

ұтқырлық бағдарламасын дамыту, білім берудегі біліктілік жүйесін бірыңғайландыру, мониторинг процесін сапалы жүргізу және жеке даралауды тұтастай әзірлеу, оқу процесінің икемділігін арттыру және бірыңғай бағытталған шетелдік білім кеңістігін құру, жоспарын жүзеге асыра білу болып табылады.

Елбасымыздың қолдауымен Қазақстан еуропалық білім беру жүйесінің кеңістігіне кіргелі, отандық жоғары оқу орнындағы оқытылатын студенттер мен оқытушылардың академиялық ұтқырлығы белсенді түрде дами бастады[1].

Академиялық ұтқырлықтың негізгі мақсаты - студентке таңдалынған бағыты бойынша білімге қол жеткізуді қамтамасыз ету,

студенттің оқу процесінің түрлі салаларында білімділігін көбейту. Нәтижесінде:

- жоғары оқу орындарында тиімді бәсеке-лестік пайда болады және білім беру жүйесінде жаңа шарттар қолданылады;

- студенттер армандаған болашақтары үшін өзіндік траекторияны таңдайды және сапалы білім алуға деген таңдау мүмкіндігі болады;

- оған қоса, еңбек нарығы өзгеріске ұшырайды, бұл білікті, тәжірибелі мамандарға қалаған жұмыс орнына орналастыру процесін жеңілдетеді;

- педагогтар мен ғалымдар үшін өнімді, әрі нәтижелі оқу, белгілі ғылыми жаңалықтардың бастауы болуы мүмкін.

Академиялық ұтқырлық дегеніміз-білім алуға талпынатын студенттің немесе оқытушының белгілі бір семестрге басқа білім беру орталығына немесе ғылыми бейімделген мекемеге (отандық немесе шетелдік) оқу, білім беру, зерттеу жұмысын жүргізу немесе біліктілікті арттыру үшін осы бағдарлама қажет, кезең аяқталғаннан кейін студент, зерттеуші, оқытушы өзінің бастапқы жоғары оқу орнына қайтадан оралады.

Академиялық ұтқырлық тек шетелдік ЖОО-мен ғана емес, өз елінің университеттерімен де ынтымақтастықты білдіреді.

Зерттеу әдістері

Әртүрлі аспектілерге байланысты академиялық ұтқырлықтың бірнеше түрі бар. Мысалы, сатылас және деңгейлес, сыртқы және ішкі академиялық ұтқырлық қарастырсақ:

Сатылас академиялық ұтқырлық студенттердің шет елдегі ЖОО-да толықтай білім алуын білдіреді, сонымен қоса, болашақта мысалы, магистратурада білім алғанда басқа ЖОО-да оқуды қамтамасыз етеді;

Деңгейлес академиялық ұтқырлық - бұл студенттің шет ел университетінде белгілі бір қысқа мерзімге (семестр, оқу жылы) білім алу мүмкіндігі.

Сыртқы (халықаралық) академиялық ұтқырлық деп – студенттер мен магистрант-

тардың шетелдік жоғары оқу орындарында білім алуы, сондай-ақ оқытушылар мен қызметкерлердің шетелдік білім беру немесе ғылым және білім мекемелердегі жұмысы.

Ішкі (Ұлттық) академиялық ұтқырлық дегеніміз - студенттер мен магистранттардың, оқытушылар мен қызметкерлердің отандық жетекші университеттерінде оқулары мен ғылыми орталықтарындағы жұмыстары.

Халықаралық академиялық ұтқырлық дәстүрлі, ұлттық тағылымдамалардан ерекшеленетінін ескеру керек, ең алдымен, студенттер шектеулі, семестрден оқу жылына дейін шетелге оқуға баратындығымен, тек шетел тілі мен арнайы пәндерді оқып қана қоймайды, сонымен қатар базалық ЖОО-на оралғаннан кейін толық семестрлік немесе шет елде өтпеген, бірақ оқу бағдарламасында бекітілген пәндерді өтеді. «Базалық ЖОО» деп студент түскен және бастапқыда диплом алғысы келген ЖОО-ны атаймыз[2].

Бүгінгі таңда Еуропалық ұтқырлық бағдарламасында ресми құжат енгізілді, «Оқыту туралы келісім» (ECTS Learning Agreement) онда жоғары оқу орынның жіберушісі «Біз ұсынылған оқыту бағдарламасымен келісеміз» деген тұжырымы бар бөлімінде студент және университеттің факультеттік меңгерушісі бұл келісімге қол қояды. Келісімдегі бұл бөлім өте маңызды, студенттерге аса қиындықсыз және күш-жігерсіз бағдарламаны алдын-ала жоспарлауға бағытталған.

Дегенмен, ТМД елдерінде академиялық ұтқырлық бағдарламасымен пайдаланғанда өзінің түрлі қиындықтары кездеседі. Олар бұл қызметтің жоспардан тыс сипатына, материалдық жағынан жеткіліксіз қамтамасыз ету мәселесі, бұл салада тәжірибелі мамандардың аздығы, академиялық алмасудың арнайы әдістері мен кейбір нюанстардың толықтай дамымауына, бағдарламаның тиімді жұмыс атқаруына қамтамасыз ететін инфрақұрылымның жағдайына байланысты[3].

Қазіргі кезде студенттердің және магистранттардың академиялық ұтқырлығы мемлекеттің, олардың ата-аналарының немесе студенттің өзіндік қаражатымен, деме-

ушілердің материалдық көмегімен, сондай-ақ Erasmus +, Erasmus Mundus Partnership және көптеген басқа да академиялық бағдарламалары арқылы қамтамасыз етіледі.

Еліміздегі сатылас академиялық ұтқырлық Қазақстан Республикасының Тұңғыш Президентінің «Болашақ» халықаралық стипендиясының арқасында жүзеге асырылады. Дарынды Қазақстан жастары әлемнің кез-келген үздік университеттерінде білім алуға мүмкіндіктері бар[4].

Жоғары оқу орынның тәжірибелерінің қорытындысы көрсеткендей, ұтқырлық бағдарламалары бойынша, көбінесе жоғары білімнің бірінші курсына – бакалавриатта студенттердің шетел университетіне аттануына көп үміт артудың қажеті жоқ. Бұл, ең алдымен, білім беру мекемелерінің маңызды «кафедралық қабілеттілік» сияқты ерекшелігімен түсіндіріледі.

Бірінші курс студенттерінде факультетте оқытылатын міндетті іргелі пәндер кезеңінің үлкен өрісінің болуымен байланыстырады. Олардың жалпы саны мен көлемі, математика және жаратылыстану ғылымдары саласындағы тақырыптары қамтылуы бойынша негізгі шетелдік жоғары оқу орындарымен сәйкес келмейді; техникалық, гуманитарлық және инженерлік мамандықтарында айырмашылықтар аз болса да, бірақ олар өте маңызды және көбісіне қиын.

Атап айтқанда, көрсетілген бұл құзыреттілік тәсілі, бір жағынан, жоғары оқу орындарына оқыту бағдарламасын әлдеқайда еркін қалыптастыруға, ал білім алушыға оның модульдік тәсілін және де басқа жоғары оқу орындарында белгілі мерзімде білім алуға, дәрістерді тыңдауға мүмкіндік береді. Бірақ, берілген тәсіл белгіленген оқу мерзімдерімен, сондай-ақ бірыңғай, тұтас мемлекеттік «үлгілік» (базистік) оқу жоспары және курстардың, пәндердің (оқу бағдарламасының модульдерінің) үлгілік жаңа идеяларымен толықтырылады. Ұсынылған бағыт ішкі академиялық ұтқырлықты ғана жеңілдетеді, алайда жеке білім траекториясының аясындағы академиялық ұтқырлықты, сондай-ақ халықа-

ралық академиялық ұтқырлықтың кез келген көріністерін қиындатады.

Әскери дайындық кафедрасында білім алатын студенттерде қосымша қиындықтар пайда болады. Академиялық бағдарлама бойынша тағылымдамалардың көбісі 3-4 курс (көбінесе магистратура) студенттерімен жүзеге асырылады, өйткені олар негізгі пәндерді оқып бітірген және оқу барысындағы жүктеменің көп бөлігі білім стандартында қатаң тіркелмеген пәндерден тұрады.

Академиялық ұтқырлық тілі – маңызды мәселелердің бірі. Ұтқырлық бағдарламасы бойынша не оқытушы шетелдік университетке белгілі мерзімге тәжірибе алуға баратын студент ағылшын тілін немесе басқа шет елінің тілін жақсы деңгейде білуі тиіс. Бұл ереже тек лингвистикалық немесе гуманитарлық мамандықтарына ғана емес, Қазақстанның барлық жоғары оқу орындарында шетел тілін жоғары дәрежеде оқытуды ұйымдастырып дамыту қажет.

Оған қоса, үміткерге тағылымдама құжаттарына толық әрі нақты ақпарат көрсету керек, мысалы, оқу кезеңіндегі мезгілдің ерекшеліктерін және медициналық қызмет көрсету сапасы мен құны жайлы мәлімет. Бұл мәселені шешу үшін – университет жайлы, орналасқан қала мен мемлекет туралы көмекші ақпараттық пакетті әзірлеу.

Туындаған қиындықтарға қарамастан студенттерге, магистранттарға және оқытушыларға бағдарлама бойынша мақсаттарын жүзеге асыру үшін әр мәселенің шешу жолын табу керек. Озық университеттердің тәжірибесіне сүйінсек, академиялық ұтқырлықтың мынадай ұйымдастыру сұрақтарының шеңберінде іске қосудың мүмкін екенін көрсетеді:

- ішкі мотивация;
- ғылыми гранттар немесе зерттеу бағдарламасы;
- топтық ғылыми жұмыс немесе зерттеу бағдарламаларын ұйымдастыру[5].

Талқылау

Заман талабына сай оқу жоспары мен білім беру технологияларын модификациялауға,

білім беру бағдарламасының сапасын арттырып, бәсекеге қабілетті ететін және жоғары оқу орындарының ұсынған білімін жалпы еуропалық білім жүйесі модельдерінің стандартына сай қалыптастыруға, керекті сынақтардан өткізуге, жаңа ақпараттырады енгізуге, реттеуге ықпал ететін бірлескен бағдарламаларды енгізуге көп көңіл бөлінуде. Ортақ білім беру бағдарламаларын орындалуының ең көп кездесетін нысандары:

- аккредиттелген бағдарламалар- өзара әрекеттескен жоғары оқу орынның түлектеріне өз дипломын бере отырып, бір білім беру мекемесінің басқа жоғары білім мекемесінің оқыту бағдарламасына өзгешелігін тануы;

- франчайзингтік бағдарламалар- дамыту сапасын басқару құқығын ұстана отырып, белгілі бір университет өзінің білім беру жүйесінің бағдарламасын іс жүзінде пайдалану құқығын басқа жоғары оқу орнына беруі;

- бірлескен және қос дипломдар бағдарламалары- оқыту жоспарлары, білім бағдарламасымен танысу, студенттерді оқыту және білімдерін талдап тексеру әдістерімен ортақ келісімшартқа тұру, әріптес білім мекемесінде оқу көрсеткіштерін толықтай зерттеп тану, білім бағдарламасын басқару үшін жалпы құрылымдарының ұйымдастырылуы, оқуларын аяқтағанда қос немесе бірлескен диплом беру.

Ұсынылған бағдарламалардың үлкен маңызы олардың қатысушыларға әкелетін артықшылықтарымен ерекшелінеді:

- студенттер мамандықты игереді және сонымен бірге логикалық ойлауды дамытады, өзге академиялық, әлеуметтік тәжірибеде жаңа қосымша мүмкіндіктер пайда болады, бұл қатысушылардың кеңейтілген кәсіби ұтқырлықтарын және еңбек нарығындағы үлкен сұраныста болуларына жәрдемдеседі, «еуропалық азаматтық» сапасын дамытуға барлық алғышарттар жасалады;

- мұғалімдерге жеке кәсіби өсу мен біртұтастық, оның ішінде, шетел әріптестерімен ғылыми жаңалықтарда, зерттеулерде кооперация, болашақ жобаларда кәсіби байланыстарды орнату үшін әмбебап жағдайлар жасалады;

- жоғары оқу орындарында сапалы және тиімді оқу бағдарламаларының жүйесін, басқа білім беру мекемелерімен ынтымақтастық құру, студенттермен, оқытушыларға жаңа ақпарат ұсыну үшін академиялық мүмкіндіктерді көбейту, бұл тәжірибелерді түрлі кәсіптік салаларда қолдану және нәтижесінде жаңа, икемді, дамыған, тәжірибелі жастарды ғылым шеңберіндегі бедел мен бәсекеге қабілетті етіп кәсіби дамыту[6].

Бүгінгі таңда әлемдік білім беру облысында біліктілікпен, кәсіби шеберлікпен және білім беру құжаттарымен танысқаннан кейін, академиялық ұтқырлықты дамытудың негізгі құралдарымен пайдалануға болады.

Әрбір мемлекет өзінің білім беру нәтижелерімен ерекшеленеді, ол мемлекеттердің оқыту жүйесіне, соның ішінде академиялық ұтқырлық бағдарламасының іс жүзіне асыру компоненттеріне байланысты өзгереді[7].

Қазақстан Республикасындағы академиялық ұтқырлық бағдарламасының стратегиясы отандық университеттердің интернационалдырудың басымдықтарын тіркейді.

Осыған байланысты, бұл құжат еліміздегі жоғары білімнің сапасын арттыруға және ұтқырлық саласындағы бастапқы мақсат-міндеттерді анықтауға арналған, атап айтқанда:

- халықаралық ұтқырлықтың беріктігін, сонымен қатар сыртқы кредиттік технологияны қамтамасыз ету;

- кіріс икемділігінің сапасын қолдау;

- көптілді оқыту ерекшеліктерін іске қосу;

- университеттердің еуропалық серіктес жоғары оқу орындарымен және дүниежүзілік білім орталықтарымен тікелей байланыстарын дамыту.

Академиялық ұтқырлық бағдарлама аясында шетелге оқуға аттанатын үміткерлерге берілген ережеге сәйкес кезең-кезеңмен орнатылған жүйелілік іске асырылады.

Бірінше кезең: ЖОО-да білім алушылардың бағдарламаларды ұйымдастыратын халықаралық ынтымақтастық басқармасының бөліміне немесе кеңсе жұмыскеріне өтінімдерді тапсыру;

Екінші кезең: өзінің отанында аккредитациялануы тиіс және қысқа мерзімдегі оқитын

Студент саны	Оқу кезеңі	ЖОО аты
8 студент	2016-2017ж.	Аликанте университеті(Испания); Латвия ауылшаруашылық университеті; Балтық Халықаралық Академиясы(Латвия); Пенза мемлекеттік университеті
2 магистрант	2017-2018ж.	Асен Златаров атындағы университет(Болгария); Балтық Халықаралық Академиясы (Латвия)

Студент саны	Оқу кезеңі	ЖОО аты
9 студент	2016ж.	Абай атындағы ҚазҰПУ; АТУ; Қ.И.Сәтбаев атындағы ҚазҰТЗУ; ҚазҰАУ
1 студент (алмасу бойынша)	2016ж.	Абай атындағы ҚазҰПУ;
6 магистрант	2019ж.	Silkway Халықаралық Университеті(Шымкент); Павлодар мемлекеттік педагогикалық университеті[9]

басқа университет меңгерушісімен ынтымақтастық жайлы шарт жасау;

Үшінші кезең: индивидуалды оқу жоспарын негіздеу;

Төртінші кезең: білім алушыларға (студенттерге, магистраттарға, оқытушаларға) жетекші мақсатын, пунктін (мемлекет, қала), мерзімін, бағыты мен оқыту тілін берілген негіздемені толтырып тапсыру;

Бесінші кезең: үміткерлер арасындағы байқау комиссиясының отырысының өтілуі;

Алтыншы кезең: жіберетін және қабылдайтын университет, жіберуші ЖОО мен студент арасындағы үш жақты келесім жасасу;

Жетінші кезең: қабылдаушы білім беру мекемесі қысқа мерзімге келген білім алушыларды есепке алу;

Сегізінші кезең: оқу мерзімі аяқталғаннан кейін білім алған студенттердің кредиттері міндетті түрде қайта есептеуді жүзеге асыратын базалық оқу орнына транскрипт жіберіледі.

Академиялық ұтқырлық бағдарламасына қатысудың ресми іріктеу процесінен басқа, өтініш беретін үміткерде ағылшын тілінің дейгейі В2 деңгейінен төмен болмау керек, сонымен қатар өз университетінде жақсы көрсеткіштерге (GPA 3,5-тен төмен емес) ие болуы керек.

ЖОО-да іріктеудің барлық маңызды кезеңдерін өткеннен кейін, студент ұтқырлық бағдарламасына қатысушы ретінде тіркеледі және академиялық кезеңде шетелдік жоғары оқу орнында оқытылады[8].

Нәтижелер

Ш.Уалиханов атындағы Көкшетау университетінде академиялық ұтқырлық бағдарламасы сұранысқа ие, студенттер мен магистранттар осы бағдарлама арқасында әлемнің көптеген елдерінде білімдерін, ой-өрістерін байытуда.

Кестеде 2016-2018 жылдар аралығындағы Көкшетау университетінің студенттері мен магистранттары сыртқы академиялық ұтқырлық бағдарламасымен қолданғаны жайлы мәлімет бейнеленген.

Көкшетау университетінің студенттері мен магистранттары 2016-2019 жылдар аралығындағы ішкі академиялық ұтқырлық бағдарламасымен пайдалынғаны туралы мәлімет кестеде көрсетілген.

Қорытынды

Академиялық алмасуды ТМД елдерінде жоғары кәсіптік білім беру бағдарламаларын дамыту және жаңарту құралы ретінде қарастыруға болады.

Бұл білім беру жүйесінің тұйықталуынан аулақ болуға, жалпы еуропалық білім беру кеңістігінде түрлі бағдарламаларды тануға қол жеткізуге, білім алушылардың ұтқырлығын арттыру мақсатында құзыреттер мен біліктіліктердің ашықтығы мен танылуын қамтамасыз етуге, білім беру қызметтерінің әлемдік нарығында бәсекеге қабілеттілігін арттыруға мүмкіндік береді.

Әдебиеттер тізімі

1. Қазақстан Республикасының 2007 жылғы 27 шілдедегі № 319 Заңы [Электрондық ресурс]. URL: https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319_ (қаралған күні: 07.11. 2019).
2. Шабалин Ю.Е. Академическая мобильность: региональное измерение прогнозируемых последствий [Электронный ресурс]. - URL: <http://www.rcde.ru/method/996.html> (дата обращения: 20.10. 2019).
3. Бринев Н.С., Чуянов Р.А. Академическая мобильность студентов как фактор развития процесса интернационализации образования [Электронный ресурс]. - URL: <http://www.prof.msu.ru/publ/omsk2/o60.htm/> (дата обращения: 10.12. 2019).
4. 2009 World Conference on Higher Education: the New Dynamics of Higher Education and Research for Societal Change and Development; communiqué, 8 July 2009 [Электронный ресурс]. - URL: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001832/183277e.pdf> (дата обращения: 16.10. 2020).
5. Симкин В.Н. Современные языки: изучение, обучение, оценка. Общоевропейская компетенция. – Москва, 1998. – С. 82-84.
6. Грауманн О. Новая идентичность вуза в условиях интернационализации образования / О.Грауманн, М.Н. Певзнер, А.Г. Ширин. – Высшее образование в России. - 2009. -№ 6. –С.123-131.
7. Беякин А.М. Академиялық мобильділік және шетелдік студенттерді оқыту сапасы // Қазан педагогикалық журналы. – 2017. - № 6. - С. 116-122.
8. Стратегия академической мобильности в Республике Казахстан на 2012 - 2020 годы [Электронный ресурс]. - URL: https://www.vku.edu.kz/sites/default/files/files/education/academ_mobil/strategia-acad-mob-2020.pdf (дата обращения: 24.12. 2019).
9. Раздел об академической мобильности [Электронный ресурс]. - URL: <https://www.kgu.kz/akademiceskaa-mobilnost> (дата обращения: 17.09. 2020).

References

1. Kazakstan Respublikasynyn 2007 zhylygy 27 shildedegi № 319 Zany [Law of the Republic of Kazakhstan No. 319 of July 27, 2007] Available at: https://adilet.zan.kz/kaz/docs/Z070000319_ (Accessed: 07.11. 2019). (In Russian)
2. Shabalin Yu.E. Akademicheskaya mobil'nost': regional'noe izmerenie prognoziruemykh posledstviy [Academic mobility: regional measurement of projected impacts]. Available at: <http://www.rcde.ru/method/996.html> (Accessed: 20.10.2019). (In Russian)
3. Brinev N.S., Chuyanov R.A. Akademicheskaya mobil'nost' studentov kak faktor razvitiya processa internacionalizacii obrazovaniya [Academic mobility of students as a factor in the development of the process of internationalization of education]. Available at: <http://www.prof.msu.ru/publ/omsk2/o60.htm/> (Accessed: 10.12. 2019) (In Russian)
4. 2009 World Conference on Higher Education: the New Dynamics of Higher Education and Research for Societal Change and Development; communiqué, 8 July 2009. Available at: <http://unesdoc.unesco.org/images/0018/001832/183277e.pdf> (Accessed: 16.10. 2020).
5. Cimkin V.N. Sovremennye yazyki: izuchenie, obuchenie, ocenka. Obshcheevropejskaya kompetenciya [Modern languages: study, training, evaluation. Pan-European competence] (Moscow, 1998, p.82-84). (In Russian)
6. Graumann O. Pevzner M.N., Shirin A.G. Novaya identichnost' vuza v usloviyah internacionalizacii obrazovaniya [New identity of the university in the conditions of internationalization of education] Vysshee obrazovanie v Rossii [Higher education in Russia], 6, 123-131 (2009). (In Russian)
7. Belyakin A.M. Akademiyalyk mobil'dilik zhane sheteldik studentterdi okytu sapasy [Academic mobility and the quality of teaching foreign students], Kazan pedagogikalyk zhurnaly [Kazan Pedagogical Journal], 2, 116-122 (2017). (In Kazakh)
8. Strategiya akademicheskoy mobil'nosti v Respublike Kazahstan na 2012 - 2020 gody [The strategy of academic mobility in the Republic of Kazakhstan for 2012-2020] Available at: <http://naric-kazakhstan.kz/ru/akademicheskaya-mobilnost/strategiya-mobilnosti-do-2020-goda> (Accessed: 24.12. 2019). (In Russian)
9. Razdel ob akademicheskoy mobil'nosti [Section on academic mobility] Available at: <https://www.kgu.kz/akademiceskaa-mobilnost> (Accessed: 17.09. 2020). (In Russian)

L. Naviy, A.B. Negmetova
Sh. Valikhanov Kokshetau University, Kokshetau, Kazakhstan

Academic mobility in the higher education space

Abstract. The article describes a problem of academic mobility in modern conditions. The main goals, objectives and types of mobility are described in details. Since the adoption of the Bologna Declaration, the CIS countries have identified new priorities in the development of modern higher education. The article reveals problems faced by students in the formation of academic mobility and the solution of these problems. It considers the most common forms and importance of implementing joint educational programs and their advantages over their participants. It is necessary to form, and implement European educational models that contribute to improving the competitiveness and quality of educational programs. The schedule on the state of the academic mobility program and the use of the academic mobility program by students and undergraduates of the university in the period from 2016 to 2019 has been compiled at Sh.Ualikhanov Kokshetau University.

Keywords: academic mobility, European educational system, competition, internal and external mobility, learning technologies.

Л. Навий, А.Б. Негметова
Кокшетауский университет имени Ш.Ш.Уалиханова, Кокшетау, Казахстан

Академическая мобильность в пространстве высшего образования

Аннотация. В статье дана характеристика проблемы академической мобильности в современных условиях. Подробно изложены основные цели, задачи и виды мобильности. Страны СНГ с момента принятия Болонской декларации обозначили новые приоритеты в развитии современного высшего образования. Изложены проблемы, с которыми сталкиваются студенты при формировании академической мобильности, и дано решение этих проблем. Раскрыты наиболее распространенные формы, значимость реализации совместных образовательных программ и их преимущества для участников. Отмечается необходимость формирования, внедрения и реализации европейских образовательных моделей, способствующих повышению конкурентоспособности и качества образовательных программ. В Кокшетауском университете им. Ш.Ш. Уалиханова составлен график о состоянии программы академической мобильности и использовании программы академической мобильности студентами и магистрантами университета в период с 2016 по 2019 годы.

Ключевые слова: академическая мобильность, европейская система образования, конкуренция, внутренняя, внешняя мобильность, технологии обучения.

Авторлар туралы мәлімет:

Навий Л.Н. – п.ғ.к., Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университетінің педагогика, психология және әлеуметтік жұмыс кафедрасының профессоры, Көкшетау, Қазақстан.

Негметова А.Б. – **корреспонденция үшін автор**, Ш. Уәлиханов атындағы Көкшетау университетінің педагогика, психология және әлеуметтік жұмыс кафедрасының магистранты, Көкшетау, Қазақстан.

Naviy L.N. – Candidate of Pedagogical Sciences, Professor of the Department of Pedagogy, Psychology and Social Work, Sh.Ualikhanov Kokshetau University, Kokshetau, Kazakhstan.

Negmetova A.B. – **Corresponding author**, Master student of the Department of Pedagogy, Psychology and Social Work, Sh. Ualikhanov Kokshetau University, Kokshetau, Kazakhstan.